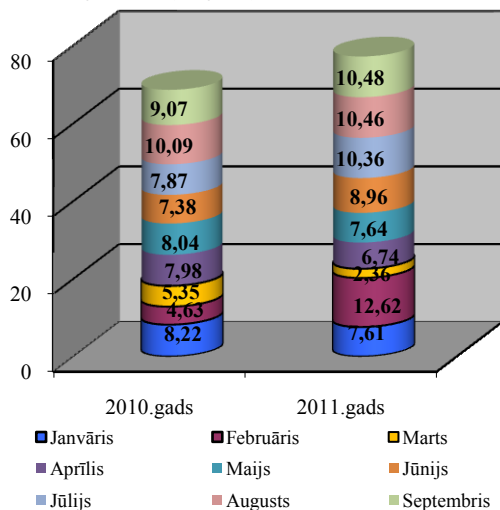

TABAKAS IZSTRĀDĀJUMU APRĪTE 2011.gada 9 mēnešos

1. Akcīzes nodokļa ieņēmumi par tabakas izstrādājumiem

2011.gada deviņos mēnešos par tabakas izstrādājumiem iekasēti Ls 77,2 milj., kas ir par Ls 8,6 milj. jeb **13% vairāk** pērnā gada attiecīgajā periodā (skat. 1. un 2.pielikumu). 1.attēls

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par tabakas izstrādājumiem (milj. Ls)

Akcīzes nodokļa ieņēmumus par tabakas izstrādājumiem 2011.gadā ietekmē:

1) legālo preču patēriņa kāpums, visbūtiskāk – cigarešu (jo akcīzes nodokļa ieņēmumi no tām sastāda 96% no kopējiem nodokļa ieņēmumiem par tabakas izstrādājumiem) - 2011.gada deviņos mēnešos kopumā patēriņam Latvijā nodots par 12% vairāk cigarešu kā 2010.gada attiecīgajā periodā;

2) akcīzes nodokļa likmju palielināšana šī gada 1.janvārī cigāriem, cigarillām un smēķējamai tabakai, kā arī šī gada 1.jūlijā visiem tabakas izstrādājumu veidiem (skat. 3.pielikumu).

2. Tabakas izstrādājumu aprītē iesaistīto komersantu loks

2011.gada septembra beigās Latvijā:

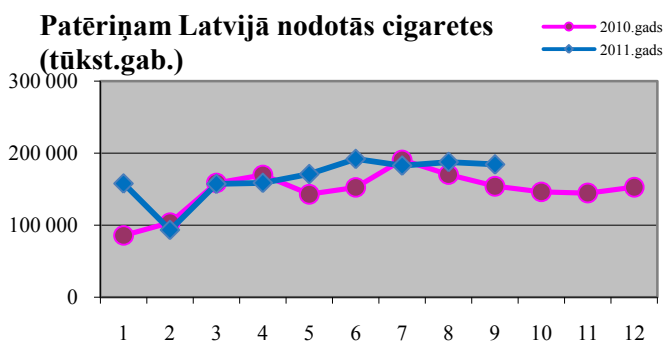
- 32 komersantam bija spēkā esošas licences akcīzes preču noliktavas turētāja darbībai ar tabakas izstrādājumiem, no kuriem 2 ir tiesības ražot, apstrādāt un pārstrādāt tabakas izstrādājumus, bet vēl 2 komersantiem ir tiesības veikt fasēšanas darbības;
- 13 komersantiem bija spēkā esošas speciālās atļaujas (licences) reģistrēta nosūtītāja darbībai ar tabakas izstrādājumiem;
- 38 spēkā esošas licences tabakas izstrādājumu vairumtirdzniecībai;
- 3620 spēkā esošas licences tabakas izstrādājumu mazumtirdzniecībai.

3. Patēriņam Latvijā nodoti tabakas izstrādājumi

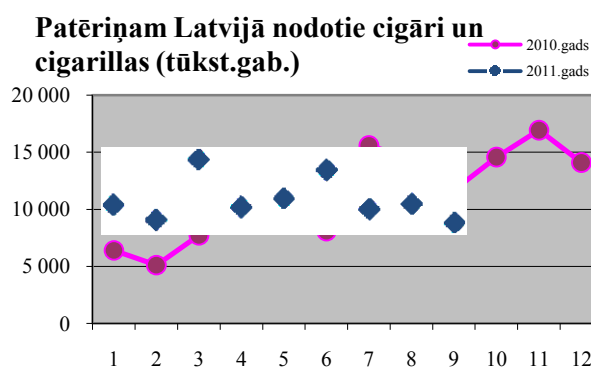
Patēriņam Latvijā nodoto tabakas izstrādājumu apjomu izmaiņas tiešā veidā tūlītēji rada ietekmi uz akcīzes nodokļa ieņēmumiem valsts budžetā. Šī gada deviņos mēnešos tabakas izstrādājumus patēriņam Latvijā nodeva 12 komersanti, pie tam – tikai ievestos/importētos izstrādājumus. Latvijā ražotās cigaretes vietējā tirgū pēdējo reizi tika realizētas 2010.gada sākumā.

2011.gada deviņos mēnešos patēriņam Latvijā nodoti 1485 milj. cigarešu, kas ir par 158 milj. cigarešu jeb par **12% vairāk** kā 2010.gada attiecīgā periodā (skatīt 4.pielikuma 2.tabulu).

2.attēls
Nevienmērīgie cigarešu realizācijas apjomi mēnešu griezumā šī gada sākumā saistāmi ar likumā „Par PVN” noteikto pārejas periodu, kas deva iespēju tirgotājiem pirmos mēnešus realizēt cigaretes ar veco (21%) PVN likmi.

Kopš šī gada marta cigarešu realizācijas rādītāji ir stabilizējušies un kopumā patēriņam nodotais cigarešu apjoms pastāvīgi pārsniedz pērnā gada rādītājus.

3.attēls

Cigāri un cigarillas patēriņam Latvijā šī gada deviņos mēnešos nodoti 98 milj. apjomā, kas ir **par 11% vairāk** kā 2010.gada attiecīgajā periodā.

Cigāru un galvenokārt cigarillu apjomu pieaugums salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem (2010.gadā patēriņam tika nodots 22 reizes vairāk cigāru un cigarillu kā 2009.gadā)

skaidrojams ar būtiski zemāko akcīzes nodokļa likmi. Kaut arī no 2011.gada 1.jūlija akcīzes nodokļa likme tika palielināta līdz Ls 26 par 1000 cigāriem un cigarillām, tā tāpat ir divas reizes mazāka kā cigaretēm no 1.jūlija piemērojamā likme – Ls 52 par 1000 cigaretēm.

Tieši ņemot vērā lielo akcīzes nodokļa likmes diferenci starp cigaretēm un cigarillām, komersanti pielāgojas tirgus pieprasījumam pēc lētākas produkcijas. Cigarillas viegli spēj aizstāt cigaretes, jo tās ir preces ar visai līdzīgām īpašībām, pie tam cigarillu realizācijas cena netiek norādīta uz akcīzes nodokļa markas, kas ļauj tirgotājiem lietot plašāku cenu amplitūdu, elastīgi reaģējot uz pieprasījumu un attiecīgi palielinot peļņas iespējas.

Savukārt sākot ar šī gada jūliju, iespējams, saistībā ar iepriekš minēto akcīzes nodokļa likmes palielināšanu, situācija ir mainījies – cigāru un cigarillu apjoms salīdzinājumā ar iepriekšējiem mēnešiem ir samazinājies, lielāks kritums vērojams salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.

Smēķējamās tabakas apjoms **2011.gada deviņos mēnešos** salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo periodu pieaudzis par 25% – kopumā patēriņam Latvijā šī gada deviņos mēnešos nodoti 29 328 kg smēķējamās tabakas (skatīt *4.pielikumu*).

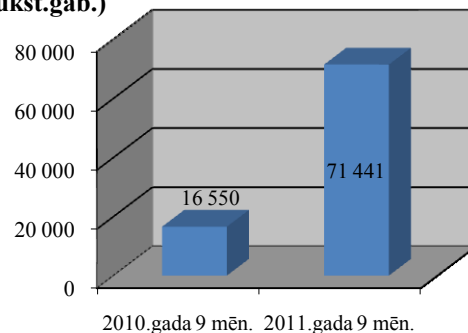
4. Tabakas izstrādājumu ražošana

Latvijā uz 31.oktobri ir divi akcīzes preču noliktavu turētāji, kuriem ir tiesības veikt tabakas izstrādājumu ražošanu, vēl diviem komersantiem ir tiesības veikt tabakas izstrādājumu fasēšanu. Jāatzīmē, ka novembra sākumā vienam no tabakas izstrādājumu ražotājiem, saistībā ar būtiskiem akcīzes preču aprītes pārkāpumiem, ir pieņemts lēmums anulēt licences darbībām ar akcīzes precēm.

5.attēls

Latvijā tiek ražotas tikai cigaretes - **2011.gada deviņos mēnešos** Latvijā **saražots 71,4 milj. cigarešu**, kas ir 4,7 reizes lielāks rādītājs kā pērn, taču viss apjoms, kas tiek ražots Latvijā, saskaņā ar komersantu deklarēto, tiek izvests no Latvijas.

Saražotais cigarešu apjoms (tūkst.gab.)

5. Tabakas izstrādājumu aprite atliktajā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā

Tabakas izstrādājumu aprite atliktajā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā tiešā veidā neietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus valsts budžetā, tomēr ir būtisks akcīzes preču aprites posms, kas prasa īpašus uzraudzības pasākumus akcīzes nodokļa nodrošinājuma kontroles veidā.

2011.gada deviņos mēnešos akcīzes preču noliktavās Latvijā ievesti **2853 milj. cigarešu, 140 milj. cigāru un cigarillu**, kā arī **25 342 kg smēķējamās tabakas**.

Salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo periodu palielinājies ievesto cigarešu apjoms – par 596 milj. cigarešu jeb 26% un cigāru un cigarillu apjoms – par 6 milj. jeb 5%.

Smēķējamā tabaka šī gada deviņos mēnešos ievesta par 2581 kg jeb 9% mazāk kā pērnā gada attiecīgajā periodā (skatīt *4.pielikuma 1.tabulu*).

No akcīzes preču noliktavām šī gada deviņos mēnešos uz citām valstīm tika izvesti 1432 milj. cigarešu, 53 milj. cigāru un cigarillu un 3358 kg smēķējamās tabakas. Salīdzinot ar pērnā gada deviņiem mēnešiem izvesto apjomu pieaugums vērojams visos tabakas izstrādājumu veidos.

Savukārt kuģu un lidmašīnu apgādei, kā arī tirdzniecībai beznodokļu veikalos 2011.gada deviņos mēnešos nodoti 29 milj. ievesto/importēto cigarešu, 39 tūkst. cigāru un cigarillu, kā arī 50 kg smēķējamās tabakas.

6. Cigarešu realizācija mazumtirdzniecībā

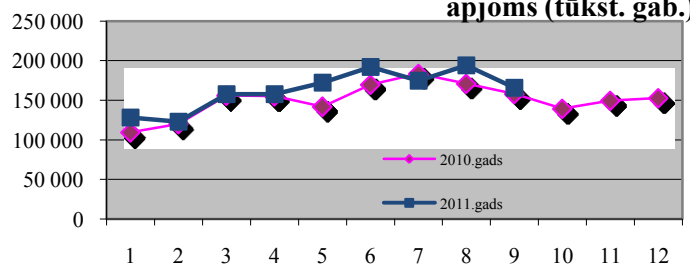
Kā tirgus attīstības tendences būtisks raksturojošais rādītājs ir tabakas izstrādājumu patēriņš valstī. Pēc tabakas izstrādājumu aprītē iesaistīto komersantu sniegtajiem datiem iespējams aprēķināt kopējo daudzumu, kas novirzīts realizācijai mazumtirdzniecības tīklā.

6.attēls

2011.gada deviņos mēnešos mazumtirdzniecībai novirzīti 1464 milj. cigarešu, kas ir par 93 milj. cigarešu jeb **par 7% vairāk** kā 2010.gada attiecīgajā periodā, kas liecina par legālā tirgus apjomu nostabilizēšanos.

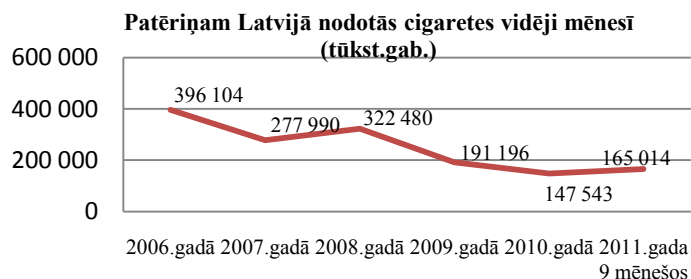
Latvijas patērētāju vidū vispopulārākās ir **"WINSTON"**,

Mazumtirdzniecībai novirzītais cigarešu apjoms (tūkst. gab.)

”CHESTERFIELD” un ”RED&WHITE” un markas cigaretes. Populārāko cigarešu nosaukumus un lielākos tabakas izstrādājumu importētājus skatīt 5.pielikumā.

Kopš 2009.gada sākuma strauji kritās legālo cigarešu apjomi, ņemot vērā kopējo ekonomisko rādītāju lejupslīdi, akcīzes nodokļu politikas izraisīto cenu kāpumu un nelegālā tirgus paplašināšanos, taču 2010.gada laikā legālā cigarešu tirgus apjomi bija nostabilizējušies, šī gada deviņu mēnešu rādītāji liecina par tirgus atveseļošanos, tomēr iepriekšējo gadu legālā tirgus apjomi vēl nav sasniegti.

Gaile 67016880